

Nuevo año, etapas más ambiciosas

El año 2005 ha dejado un reguero de actividades, en ocasiones extenuantes. Las cifras hablan por sí mismas: más de 800 actividades, más de 160 realizadas en otras ciudades y comunidades autónomas, 21 convenios firmados con entidades e instituciones, y 600 visitas diarias a nuestra sede; un balance que en conjunto pone de manifiesto el esfuerzo realizado durante este año. También, de etapas que van cumpliéndose y del salto cualitativo de la institución, con una nueva sede más amplia en Barcelona para poder ofrecer un mejor servicio a los ciudadanos. La próxima apertura en Madrid de un nuevo centro de formación y documentación responde al objetivo de proyectar una dimensión asiática al resto de España, como puede ser en un futuro en Galicia, el País Vasco y Valencia. Para 2006, de nuevo los objetivos son ambiciosos, ayudados por tres centenarios (Ruy de Clavijo, San Francisco Xavier y Luis Vázquez de Torres), mientras que el presidente del Consejo Rector de Casa Asia pasa a ser el alcalde de Barcelona, Joan Clos, tras sustituir al presidente de la Generalitat de Cataluña, Pasqual Maragall, que pasa a vicepresidente segundo. A su vez, el ministro de Asuntos Exteriores y de Cooperación, Miguel Ángel Moratinos, pasa a ser el vicepresidente primero.

Cursos nuevos para el año 2006

Además de los cursos de idiomas, el año 2006 trae nuevos cursos para comprender la región, como siempre desde perspectivas muy diversas. Sobre China, la doctora Hao Xiao Lu, graduada por la Universidad de Medicina de Shanghai y con más de tres lustros de experiencia en el campo de la medicina tradicional china, imparte un curso de **introducción a la medicina tradicional china** en diez sesiones. Ideado para personas sin conocimientos previos, se hablará tanto de las diferentes teorías que sustentan la medicina tradicional (*ying-yang*, los cinco elementos evolutivos, los meridianos o la energía-sangre-líquido orgánico) como de las técnicas más utilizadas (moxibustión, ventosas, digitopuntura y auriculopuntura). Sobre Japón, la profesora diplomada en varios aspectos de la cultura japonesa, Azusa Kito, ofrece dos cursos. El primero, su ya tradicional curso de **cultura japonesa** en seis lecciones, tres teóricas y tres prácticas (ceremonia del té o *cha-no-yu*; arte floral japonés o ikebana y comida japonesa), y el segundo dedicado en exclusiva al **ikebana**. Sobre la India, Mercè Escrich, discípula de Jamuna Krishnan, en colaboración con la asociación Kalavana, ofrece un curso intensivo sobre una de las **danzas clásicas** más elaboradas de la India, Bharatanāyām, originada alrededor del siglo V d.C. en el sur del subcontinente. El curso busca enseñar cómo representar escenas mitológicas a través del lenguaje de las manos y del cuerpo y es continuación de un ciclo de conferencias. El último curso está centrado en una escuela budista y en su forma de entender el mundo intentando desgajar intermediarios: **El zen y la contemplación estética de las artes**. Es un curso eminentemente teórico que intenta preparar al espectador para la contemplación estética de las principales artes zen así como mostrar su influencia en el arte contemporáneo occidental. Tal como muestran sus principales manifestaciones artísticas, *zenshō* (caligrafía zen), *shizen* (poesía), *zenga* (pintura a la tinta monocroma) o *zentei* (jardín), sus planteamientos se han reflejado en las artes desarrolladas en Asia Oriental, de forma paralela a otros. En todos ellos, descuento a los miembros del Club CasaAsia.

Se nos fue el Japón, Virgino

En la última década ha sido ampliamente difundida la historia de los descendientes del centenar largo de japoneses que a principios de siglo XVII concurrieron con el elemento local, en la localidad de Coria del Río, mientras el señor feudal Hasekura esperaba ser recibido por Felipe III. Personajes relevantes, desde árbitros de fútbol a políticos hasta una Miss España televisiva, han sido las caras más conocidas de una historia llamativa y con un punto de orientalismo. También ha sido reflejada en la literatura, porque con esa misión viajó el franciscano Luis Sotelo, trasunto de Velasco, el protagonista de la excelente novela de Shuzaku Endo, *Samurai* (Barcelona, Edhasa, 1987). En España, quién quizás hizo un mayor esfuerzo por rastrear la documentación en los archivos sobre la llamada en Japón *Misión Keichō*, compuesta por 180 personas, fue Virgino Carvajal León, que desde su puesto de presidente de la Asociación Hispano Japonesa Hasekura hizo lo posible por acercar los dos países que llevaba en sus genes. Nos ha dejado y la asociación queda en desconsuelo, mitigado por el Diploma de Honor entregado por el Ministerio de Exteriores japonés.

Navegar en el Himalaya

Varias páginas web aparecidas recientemente permiten un salto cualitativo en la información sobre el Himalaya en la Red. El proyecto más ambicioso, www.digitalhimalaya.com, es una iniciativa conjunta de las universidades de Cambridge y Cornell. La idea es coleccionar, preservar y distribuir información sobre el Himalaya, con fotos, películas, mapas o textos que se estaban deteriorando, además de digitalizar números antiguos de revistas académicas como *Contributions to Nepalese Studies*, *la Revue d'Etudes Tibétaines* o el *Journal of Bhutan Studies*. The Association for Nepal and Himalayan Studies, por su parte, publica el boletín trimestral *Himalaya*, que se puede consultar, junto con más información on-line en www.himalayan.pdx.edu. La revista *The Journal of the International Association of Tibetan Studies (JIATS)*, que asegura será el primero en estar completamente integrado en una librería digital on-line y con la posibilidad de publicar trabajos multimedia. www.thdl.org/collections/journal/JIATS.html tiene un sitio enfocado al público académico, junto a la Universidad de Hamburgo, donde desde hace 30 años funciona el Nepal Research Centre, www.uni-hamburg.de/ngmcp/nrc/publication.html Con una finalidad divulgativa, el Namgyal Institute of Tibetology, fundado en Londres en 1957 gracias a la donación del Chogyal Tashi Namgyal, el rey de uno de los países menos conocidos del mundo, Sikkim, www.tibetology.com/asp/Aboutus.htm, la web sobre Tibet abierta el pasado agosto que continúa la labor de la antigua www.tibetinfo.net con información "independiente" en inglés, noticias pronto en chino y tibetano y proyectos de ofrecerla también en francés, italiano, español y japonés, www.tibetinfonet.net, y la del gobierno de Tibet en el exilio, que publica una revista trimestral, *Tibet Journal*, con trabajos sobre Tibet y archivos www.tibet.com/Language/ltwa/tibet-journal.html

Australia, avistada hace cuatro siglos

Tras dejarle Pedro Fernández de Quirós en la isla de Espíritu Santo (la llamada Australia del Espíritu Santo, en la actual Vanuatu, en honor de la dinastía reinante entonces), al mando de dos barcos (uno, un patache de apenas 20 ó 30 toneladas, muy apto para la exploración en aguas superficiales), el capitán Luis Vázquez de Torres consiguió llegar a las islas Molucas (las actuales Maluku, en Indonesia) por un camino directo a Tovar. Durante ese viaje, entre los días 2, 3 y 4 de octubre de 1606, la expedición pasó por el estrecho de Endeavour, frente al cabo de York, y Vázquez de Torres aseguró haber observado unas "muy grandes islas más a la parte del sur" aunque eran, antes bien, la parte norte de un continente entero. Este yerro ha marcado el recuerdo de este viaje, pero sus logros fueron importantes: documentó el continente australiano por primera vez, dio nombre al estrecho que separa Australia de Asia y estableció que Nueva Guinea era una isla, al recorrer sus costas meridionales. El principal problema ha sido, antes bien, haber sido el último "destello de un panorama decadente", en palabras del gran marino experto Amancio Landín Carrasco, después de un siglo marcado en el Pacífico por los viajes ibéricos. El profesor australiano Oscar Spate lo ha denominado "El Lago Español", en un libro (*The Spanish Lake*, Canberra, The Australian National University Press, 2006) que se publicará por primera vez en español a lo largo del este año 2006.

JAPAN CULT CINEMA Joyas secretas del cine japonés

Japón posee uno de los legados cinematográficos más importantes del mundo. Antiguas imposiciones del mercado impidieron que en el pasado se exportaran las joyas más vivas y representativas del auténtico cine popular japonés. Entre toda esta producción que quedó inédita en nuestras pantallas figuraban las películas más importantes de grandes estudios como Toei y su impertérrita rival Nikkatsu. Ambas compañías se repartían el deber de dar la oportunidad a los directores jóvenes más creativos, que con el tiempo terminarían por convertirse en referentes absolutos de un modo de hacer cine más visceral, trasladando a imágenes las corrientes artísticas más vanguardistas de su tiempo y permaneciendo, aun así, en perfecta comunión con aquello que el público que acudía a las salas esperaba de sus héroes más conocidos. Una visión que ha inspirado e inspira a directores de cine de todas las nacionalidades, entre ellos el más fanático de todos de la época dorada del cine de culto japonés, Quentin Tarantino, cuya primera entrega de *Kill Bill* es un homenaje continuo y progresivo a los genios de aquel revolucionario cine de acción, de Kinji Fukasaku a Seijun Suzuki, sin olvidarse de los chambaras ultraviolentos de Kenji Misumi. A todos ellos rinde homenaje esta retrospectiva, cuyo paso por el último Festival de Venecia provocó elogios continuos por parte de la prensa especializada. Durante los días que esta muestra se proyecta, las pantallas de los **Cines Scope (C/, Girona, 173-175 de Barcelona, del 26 al 31 de enero)** brindarán una oportunidad única, la de asistir a través de copias en 35 mm a un acontecimiento audiovisual en el cual serán proyectadas algunas de las películas más importantes de aquel periodo.

Manel Ollé publica su Made in China

Entre los españoles que pueden escribir sobre China con conocimiento de causa, este profesor de la Pompeu Fabra es unanimemente considerado entre los más preparados. Anteriormente había publicado dos trabajos sobre las primeras relaciones mutuas entre China y España, *La invención de China* (Wiesbaden, Harrassowitz, 2000) y *La Empresa de China* (Barcelona, Acanalido, 2002), pero ahora invita de forma sugerente a "echar un vistazo" a la China actual en *Made in China. El despertar social, político y cultural de la China contemporánea* (Barcelona Destino, 2005). *Made in China* contiene multitud de datos, comentarios o refranes y de perlas interpretativas que son producto no sólo de ese conocimiento tan profundo sobre China sino también de su alma de poeta, que le lleva a penetrar en lo insondable, como hiciera hace décadas sobre Japón Ruth Benedict en su *El crisantemo y la espada*. El libro mejora especialmente en la última parte "Del papel de arroz al cristal líquido", en donde trata de la literatura y las creaciones culturales en la China actual. Ollé lo conoce al dedillo, tanto por las traducciones directas desde el chino de autores como el Nobel Gao Xingjian o de Pu Songling, como por artículos que nos ayudan a entender la quinta parte de la humanidad. Portada con una foto impregnada de aspecto mediático que ha tenido impacto, a juzgar por la propaganda de alguna revista.

Quinientos años del santo navarro

El 7 de abril de 1506 nació el quinto hijo de Juan de Jaso y de María de Azpilicueta, le llamaron Francisco y vivió en el castillo de Javier, bastión defensivo del reino de Navarra entre los valles pirenaicos y las tierras llanas que conducen al Ebro. Después viajó por París, Italia, Portugal, África, India, Sri Lanka, Malasia, Indias Orientales, Singapur, China y Japón, abriendo un camino que sería después seguido por miles de jesuitas a lo largo de los años. Después de cinco siglos, la huella del santo navarro sigue visible y vital, con un año jubilar inaugurado el pasado diciembre, cuya marcha se puede comprobar en la página <http://www.javier2006.com/>, en donde hay también una completa información sobre el santo, en especial el impresionante fondo iconográfico (24.175 imágenes) recopilado por quien fuera durante décadas su principal conocedor, el P. Georg Schurhammer (1882-1971).

El copión cambiante

Interesante la tendencia creciente en la prensa española a atribuir tópicos a China que antes se cebaban en los japoneses. Japón ahora tiene capacidad para imponer modas y, en consecuencia, cada vez aparecen más menciones a su capacidad imaginativa, mientras que nombres como Shibuya o Shinjuku figuran como señuelos de venta entre los accesorios de moda más punteros. China, por el contrario, acapara los temores y las quejas por el superávit comercial por cuenta corriente que, hasta hace apenas una década, apuntaban amenazadores hacia Japón. De ahora en adelante las tendencias sigan sin ser definidas por los propios católicos, es previsible que también reverberen imágenes latentes sobre la adividez fotográfica de los chinos, sobre la imposibilidad de diferenciarlos e incluso, quién sabe, sobre los precios astronómicos de sus lugares más exquisitos.

Clavijo, seis siglos de su embajada a Samarkanda

Tras formar parte de la embajada del rey de Castilla, Enrique III al Gran Tamerlán (1403-1406), el cortesano Ruy González de Clavijo escribió una crónica (*Vida y hazañas del gran Tamerlán*, publicado por primera vez en 1582; editado y anotado por Francisco López Estrada, *Embajada a Tamorlán*, Madrid, Castalia, 1999) que destaca tanto por su calidad literaria en sí (la Real Academia Española la incluye entre las autoridades de la lengua) como por la información tan crucial sobre regiones de Persia y del Asia Central en el momento de su visita. Clavijo es bien recordado por los uzbekos, en parte por la villa fundada al lado de Samarkanda recordando Madrid, aunque entonces apenas era esa aldea cuyos *muros de fuego son*, en parte también por la nueva avenida "Rui González de Clavijo" que acaba en la tumba del Gran Tamerlán y, en parte, también, por la entusiasta labor de Yago Ruiz-Morales, cónsul general honorario de Uzbekistán en Madrid. En la península, al contrario, ni libro ni embajada son conocidos, lo que apunta a uno de los objetivos fundamentales ante este sexto centenario: hacérselo conocer a los compatriotas de Clavijo.

El cambiante dinero según las universidades

Curiosa coincidencia, el aumento del dinero en China para las universidades coincide con las quejas sobre reducción de fondos en los estudios de Asia en el Reino Unido. Con el objetivo de situar las universidades a la altura del creciente status internacional del país, China está invitando a científicos chinos o chino-americanos de primera línea a trabajar en las universidades del país, estancando dispuestos a asuminar la inversión necesaria en equipamiento y, en ocasiones, pagando también los salarios de las universidades norteamericanas. Mientras tanto, el dinero disminuye en el departamento de Estudios de Asia Oriental en la Universidad de Durham y en los centros de Estudios de Japón en Stirling y Essex, y la reducción de presupuestos en la biblioteca de la London School of Oriental and Asian Studies (SOAS) condujo a la idea de cambiar profesionales expertos por becarios. La reducción de fondos que es el origen de estos problemas puede ser coyuntural o exclusiva del Reino Unido, pero tiene trazas de generalizarse el deseo de la administración de concentrar los recursos en los centros más sobresalientes, tanto en investigación como en alumnado, para utilizarlos más eficientemente. La polémica en *Financial Times* ha llevado a volver a admitir a una visita a las estanterías de la biblioteca de SOAS hace pensar que están descompensadas, repletas de libros publicados en los tiempos del pasado imperial y con pocos libros recientes.

Any nou, etapes més ambicioses

L'any 2005 ha deixat una reguera d'activitats, sovint extenuants. Les xifres parlen per si soles: més de 800 activitats, més de 160 de les quals realitzades a altres ciutats i comunitats autònomes, 21 convenis signats amb entitats i institucions, i 600 visites diàries a la nostra seu; un balanç que en conjunt palesa l'esforç realitzat durant aquest any. També, d'etapes que es compleixen i del salt qualitatiu de la institució, amb una nova seu més gran a Barcelona per poder oferir un servei més bo als ciutadans. La propera obertura a Madrid d'un nou centre de formació i documentació respon a l'objectiu de projectar una dimensió asiàtica a la resta d'Espanya, com pot ser en un futur a Galícia, al País Basc i a València. Per al 2006, els objectius són, altre cop, ambiciosos, ajudats per tres centenaris (Ruy de Clavijo, San Francisco Xavier i Luis Vázquez de Torres), mentre que el president del Consell Rector de Casa Àsia passa a ser l'alcalde de Barcelona, Joan Clos, després de substituir al president de la Generalitat de Catalunya Pasqual Maragall, que passa a vicepresident segon. Per la seva banda, el ministre d'Afers Exteriors i de Cooperació, Miguel Angel Moratinos, passa a ser el vicepresident primer.

Cursos nous per a l'any 2006

A més dels cursos d'idiomes, l'any 2006 porta nous cursos per comprendre al regió, com sempre des de perspectives ben diferents. Sobre la Xina, la doctora Hao Xiao Lu, graduada per la Universitat de Medicina de Xangai i amb més de tres lustres d'experiència en el camp de la medicina tradicional xinesa, imparteix un curs d'introducció a la medicina tradicional xinesa en deu sessions. Pensat per a persones sense coneixements previs, es parlarà tant de les diferents teories en què es basa la medicina tradicional (*ying-yang*, els cinc elements evolutius, els meridians o l'energia-sang-liquid orgànic) com de les tècniques més utilitzades (moxibustió, ventoses, digitopuntura i auriculopuntura). Sobre el Japó, la professora diplomada en diversos aspectes de la cultura japonesa, Azusa Kito, ofereix dos cursos. El primer, el ja tradicional curs de cultura japonesa en sis lliçons, tres de teòriques i tres pràctiques (cerimònia del te o *cha-no-yu*; art floral japonès o *ikebana* i menjar japonès), i el segon dedicat exclusivament a l'*ikebana*. Sobre l'Índia, Mercè Escrich, deixeble de Jamuna Krishnan, en col·laboració amb l'associació Kalavana, ofereix un curs intensiu sobre una de les danses clàssiques més elaborades de l'Índia, Bharatanātyam, originada al voltant del segle V dC al sud del subcontinent. El curs vol ensenyar com representar escenes mitològiques a través del llenguatge de les mans i del cos i és la continuació d'un cicle de conferències. L'últim curs està centrat en una escola budista i en la seva forma d'entendre el món tot intentant separar els intermediaris: El zen i la contemplació estètica de les arts. És un curs eminentment teòric que intenta preparar l'espectador per a la contemplació estètica de les principals arts zen així com mostrar la seva influència en l'art contemporani occidental. Tal i com mostren les seves principals manifestacions artístiques, *zenshō* (cal·ligrafia zen), *shizen* (poesia), *zenga* (pintura a la tinta monocroma) o *zentei* (jardi), els seus plantejaments s'han reflectit en les arts desenvolupades a l'Àsia Oriental, de forma paral·lela a d'altres. Hi ha descomptes en tots els cursos per als socis del ClubCasaÀsia.

Hem perdut el Japó, Virgínia

A la darrera dècada s'ha difós extensament la història dels descendents del centenar de japonesos que a principis del segle XVII van congraciarse amb l'element local, a la localitat de Coria del Río, mentre el senyor feudal Hasekura esperava ser rebut per Felip III. Personatges rellevants, des d'àrbitres de futbol fins a polítics o fins i tot una Miss Espanya televisiva, han estat les cares més conegudes d'una història llampant i amb un punt d'orientalisme. També s'ha reflectit en la literatura, perquè amb aquella missió va viatjar el franciscà Luis Sotelo, trassumpt de Velasco, el protagonista de l'excel·lent novel·la de Shuzaku Endo, *Samurai* (Barcelona, Edhasa, 1987). A Espanya, qui potser va fer un esforç més gran per resseguir la documentació als arxius sobre l'anomenada al Japó *Misión Keicho*, formada per 180 persones, va ser Virgínia Carvajal León, que des del seu càrrec de president de l'Associació Hispano-Japonesa Hasekura va fer tot el possible per acostar els dos països que portava als gens. Ens ha deixat i l'associació queda en el desconsol, mitigat pel Diploma d'Honor lliurat pel Ministeri d'Afers Exteriors japonès.

Navegar a l'Himàlaia

Diverses pàgines web aparegudes recentment permeten un salt qualitatiu en la informació sobre l'Himàlaia a la xarxa. El projecte més ambiciós, www.digitalhimalaya.com, és una iniciativa conjunta de les universitats de Cambridge i Cornell. La idea és col·leccionar, preservar i distribuir informació sobre l'Himàlaia, amb fotografies, pel·lícules, mapes o textos que havien començat a deteriorar-se, a més de digitalitzar fascicles antics de revistes acadèmiques com *Contributions to Nepalese Studies*, *la Revue d'Etudes Tibétaines* o el *Journal of Bhutan Studies*. Per la seva banda, The Association for Nepal and Himalayan Studies publica el butlletí trimestral *Himalaya*, que es pot consultar, juntament amb més informació on-line a www.himalayan.pdx.edu. La revista *The Journal of the International Association of Tibetan Studies (JIATS)*, que garanteix serà el primer en estar completament integrat en una llibreria digital on-line i amb la possibilitat de publicar treballs multimèdia. www.thdl.org/collections/journal/JIATS.html té un lloc enfocat al públic acadèmic, amb la Universitat d'Hamburg, on des de fa 30 anys funciona el Nepal Research Centre, www.uni-hamburg.de/ngmcp/nrc/publication.html. Amb una finalitat divulgativa, el Namgyal Institute of Tibetology, fundada a Londres el 1957 gràcies a la donació del Chogyal Tashi Namgyal, el rei d'un dels països menys coneguts del món, Sikkim, www.tibetology.com/asp/Aboutus.htm, el web sobre el Tibet obert l'agost passat que continua la tasca de l'antic www.tibetinfo.net amb informació "independent" en anglès, notícies ben aviat en xinès i tibetà i projectes d'oferir-lo també en francès, italià, espanyol i japonès, www.tibetfonet.net, i la del govern del Tibet a l'exili, que publica una revista trimestral, *Tibet Journal*, amb articles sobre el Tibet i arxius www.tibet.com/Language/ltwa/tibet-journal.html.

Austràlia, albirada fa quatre segles

Després que Pedro Fernández de Quirós el deixés a l'illa de l'Esperit Sant (l'anomenada Austràlia de l'Esperit Sant, a l'actual Vanuatu, en honor de la dinastia regnant aleshores), al comandament de dos vaixells (un, un patatxo d'unes 20 o 30 tones, molt apte per a l'exploració en aigües superficials), el capità Luis Vázquez de Torres va aconseguir arribar a les illes Moluques (les actuals Maluku, a Indonèsia) per un camí directe a Tovar. Durant aquell viatge, entre els dies 2, 3 i 4 d'octubre de 1606, l'expedició va passar per l'estret d'Endeavour, davant el cap de York, i Vázquez de Torres va dir que havia observat unes "illes molt grans cap al sud" tot i que eren, de fet, la part nord d'un continent sencer. Aquest error ha marcat el record d'aquest viatge, però els seus èxits van ser importants: va documentar el continent australià per primera vegada, donà nom a l'estret que separa Austràlia d'Àsia i va establir que Nova Guinea era una illa, en recórrer les seves costes meridionals. El principal problema ha estat el fet d'haver estat la darrera "espurna d'un panorama decadent", en paraules del gran mariner expert Amancio Landín Carrasco, després d'un segle marcat al Pacífic pels viatges ibèrics. El professor australià Oscar Spate l'ha anomenat "El Lago Español", en un llibre (*The Spanish Lake*, Canberra, The Australian National University Press, 2006) que es publicarà per primer cop en castellà al llarg d'aquest any 2006.

JAPAN CULT CINEMA Joies secretes del cinema japonès

El Japó té un dels llegats cinematogràfics més importants del món. Antigues imposicions del mercat van impedir que en el passat s'exportessin les joies més vives i representatives de l'autèntic cinema popular japonès. Entre tota aquesta producció que va quedar inèdita a les nostres pantalles hi havia les pel·lícules més importants de grans estudis com Toei i la seva impertèrrita rival Nikkatsu. Totes dues es repartien el deure de donar l'oportunitat als directors joves més creatius que, amb el temps, acabarien per convertir-se en referents absoluts d'una manera de fer cinema més visceral, traslladant a imatges els corrents artístics més avantguardistes de la seva època i romandre, tot i això, en perfecta comunió amb allò que el públic esperava dels seus herois més coneguts. Una visió que ha inspirat i inspira a directors de cinema de totes les nacionalitats, entre ells el més fanàtic de tots de l'època daurada del cinema de culte japonès, Quentin Tarantino, amb una primera part de *Kill Bill* que és un homenatge continu i progressiu als genis d'aquell revolucionari cinema d'acció, de Kinji Fukasaku a Seijun Suzuki, sense oblidar l'altraviolent Kenji Misumi. A tots ells rendeix homenatge aquesta retrospectiva, que va passar pel darrer Festival de Venècia i va provocar elogis continus per part de la premsa especialitzada. Durant els dies que es projecta aquesta mostra, les pantalles dels Cines Scope (C/. Girona, 173-175 de Barcelona, del 26 al 31 de gener) donaran l'oportunitat única d'assistir, a través de còpies en 35 mm, a un esdeveniment audiovisual en què es projectaran algunes de les pel·lícules més importants d'aquell període.

El copiadore canviant

És interessant la tendència creixent a la premsa espanyola d'atribuir tòpica a la Xina que abans s'abocaven als japonesos. Ara el Japó té capacitat per imposar modes i, en conseqüència, cada vegada apareixen més mencions a la seva capacitat imaginativa, mentre que noms com Shibuya o Shinjuku figuren com esquetxos de venda entre els accessoris d'última moda. Ben al contrari, la Xina acapara els temors i les queixes pel superàvit comercial per compte corrent que, fins fa poc més d'una dècada, apuntaven amenaçadors cap al Japó. D'ara endavant, i menjant les tendències continuïn sense ser definides pels catòlics, és previsible que també reverberin imatges latents sobre l'avidesa fotogràfica dels xinesos, sobre la impossibilitat de diferenciar-los i fins i tot, qui sap, sobre els seus llots astronòmics dels seus trets més exquisits.

Clavijo, sis segles de la seva ambaixada a Samarkanda

Després de formar part de l'ambaixada del rei de Castella, Enric III al Gran Tamerlà (1403-1406), el cortesà Ruy González de Clavijo va escriure una crònica (*Vida y hazañas del gran Tamerlán*, publicat per primer cop el 1582; editat i anotat per Francisco López Estrada, *Embajada a Tamorlán*, Madrid, Castalia, 1999) que destaca tant per la seva qualitat literària en si (la Reial Acadèmia Espanyola la inclou entre les autoritats de la llengua) com per la informació tan crucial sobre regions de Pèrsia i de l'Àsia Central en el moment de la seva visita. Clavijo és força recordat pels uzbeks, en part per la vila fundada al costat de Samarcanda en record de Madrid, tot i que aleshores tot just era aquell poble de *murs de foc*, en part també per la nova avinguda "Rui González de Clavijo" que acaba a la tomba del Gran Tamerlà i, en part, també, per l'entusiasta tasca de Yago Ruiz-Morales, cònsol general honorari de l'Uzbekistan a Madrid. A la península, ben al contrari, no es coneix ni llibre ni ambaixada, la qual cosa apunta a un dels objectius fonamentals d'aquest sisè centenari: fer-se'l conèixer als compatriotes de Clavijo.

El diner canviant segons les universitats

Curiosa coincidència, l'augment dels diners a la Xina per a les universitats coincideix amb les queixes sobre reducció de fons en els estudis d'Àsia al Regne Unit. Amb l'objectiu de situar les universitats a l'altura del creixent estatus internacional del país, la Xina convida científics xinesos o xinooamericans de primera ària a treballar a les universitats del país, i estan disposats a fer-se càrrec de la inversió necessària en equipament i, de vegades, paguen també els salaris de les universitats nord-americanes. Mentrestant, els diners disminueixen al departament d'Estudis d'Àsia Oriental de la Universitat de Durham i als centres d'estudis del Japó a Stirling i Essex, i la reducció de pressupostos a la biblioteca de la London School of Oriental and Asian Studies (SOAS) va portar a la idea de canviar professionals experts per becaris. La reducció de fons que és l'origen d'aquests problemes pot ser conjuntural o exclusiva del Regne Unit, però sembla que es generalitza el desig de l'administració de concentrar els recursos en els centres més excel·lents, tant en investigació com en alumnat, per utilitzar-los de manera més eficient. La polèmica a *Financial Times* ha dut a tornar a admetre els acomiadats i algun missatge que recorda el prestigi dels temps de la SOAS, però una visita als prestatges de la biblioteca de SOAS fa pensar que estan descompensades, plenes de llibres publicats en temps del passat imperial i amb pocs llibres recents.

Comentaris i suggeriments: casaasia@casaasia.es

● Economia

● Societat

● Cultura

Alt Patronat:

